برشی از روزنامه‌ها

فرصت‌های همبستگی ملی

روزنامه اعتماد از شهادت سردار حاج قاسم سلیمانی به عنوان یک فرصت برای همبستگی ملی یاد کرده که به عقیده نویسنده آنگونه که باید از این فرصت درست استفاده نشده است.

اعتماد نوشته است: برای ما افسوس و حسرت اصلی پس از شهادت آقای سلیمانی رقم خورد. ایرانیان یک سرباز مدافع میهن که عمر خویش را بر سر این دفاع گذاشته بود از دست دادند ولی باز هم اشتباهات بزرگ نگذاشت که این خون اثر عمیق خود را بگذارد و قاتلان را در گرداب خود فرو ببرد. تشییع جنازه میلیونی آقای سلیمانی و ابراز همدردی همه ایرانیان وطن‌دوست واقعاً برای جهان حیرت‌انگیز بود و بعید است که تحلیلگران و ناظران بین‌المللی و همچنین مشاوران رئیس‌جمهور امریکا حتی احتمال آن را می‌دادند. آن تشییع کم‌سابقه می‌توانست اثرات بزرگی در داخل و خارج کشور داشته باشد. در خارج کشور این حقیقت فراگیر شد که ایرانیان قدر سربازان وطن خود را می‌دانند و با همه اختلافاتی که باهم دارند در برابر یک بیگانه تروریست از تفکیک مسائل عاجز نیستند. در داخل باید قدر این همبستگی بزرگ دانسته می‌شد و نقطه عطفی در گسترش و تعمیق آن صورت می‌گرفت. بسیاری از گروه‌های سیاسی از موافق تا منتقد سرسخت و حتی شخصیت‌ها و چهره‌ها با گرایش‌های مختلف در محکومیت اقدام امریکا تردید نکردند و یاد و خاطره سرباز میهن را گرامی داشتند. آن فضای همبستگی ملی که پس از سال‌ها دوباره جان گرفت و به دل‌ها امکان قرابت و مودت داد، بزرگ‌ترین انتقام از امریکا بود. هیچ ضربه‌ای به اندازه خروش مدنی پر از عقلانیت و مسئولیت و احساس یک ملت نمی‌تواند تا این اندازه یک دشمن خیره‌سر را منکوب کند.

هم امت، هم ملت

روزنامه صبح‌نو هم سرمقاله دیروز خود را به سخنان رهبر معظم انقلاب در وصف سردار شهید حاج قاسم سلیمانی اختصاص داده و نوشته است: رهبر انقلاب از شهید سلیمانی به‌عنوان شخصیتی ملی و امتی نام بردند و ایشان را مصداق همراستا بودن منافع ملی با منافع جهان اسلام دانستند. این تعبیر هوشمندانه و دقیق، پاسخی است به انگاره تضاد میان دولت-امت که از سوی برخی افراد در سالیان گذشته گفته شد که نمونه واضح آن در ماجرای ظهور داعش در عراق و سوریه مطرح شد که درواقع ادامه شعار «نه غزه، نه لبنان» سال ۸۸ بود که منافع ملی را مقابل منافع جهان اسلام قرار می‌داد. واقعیت این است که سخنانی از این دست که عمدتاً از سوی ساختارشکنانی چون تاجزاده و چهره‌های دیگر اپوزیسیون و برخی دیپلمات‌های اصلاح‌طلب چون امین‌زاده بیان شد، گرچه مدعی نگاه منافع‌محور و واقع‌گرایانه به سیاست خارجی هستند اما با رویکرد لیبرالی، مسائل خاورمیانه را تحلیل می‌کنند. به همین واسطه پیوستگی منافع جهان اسلام و محور مقاومت در تحلیل آنها غایب می‌شود. اساساً آنها فراموش می‌کنند که شکل‌گیری دور جدید مقاومت با فرماندهی شهید سلیمانی پس از حمله امریکا به افغانستان و عراق شکل گرفت و واکنشی به امنیت فوری ایران قلمداد می‌شد. این نگرش واقع‌بینانه و درعین‌حال آرمان‌گرایانه در جبهه مقاومت باعث شد که هم امنیت ایران در مقابل غرب و به‌ویژه امریکا حفظ شود و هم جهان اسلام ذیل گفتمان امریکاستیزی، بسیج و فعال شده و در نهایت دو دهه پس از حمله بوش پسر، امریکا با فضاحت از افغانستان بیرون رود و آماده خروج از عراق شود، منطقه از شر رادیکالیسم و تروریسم موردحمایت غرب رها شود و ایران، ایران بماند. سردار شهید میان منافع امت و ملت تضادی ندید و هم برای مردم منطقه امنیت آورد و هم برای مردم کشورش آرامش ایجاد کرد.

کارنامه اصلاح‌طلبان با روحانی سیاه‌تر شد

روزنامه آفتاب‌یزد در سرمقاله دیروز خود به چگونگی برخورد اصلاح‌طلبان با دولت رئیسی پرداخته و سکوت آنها در قبال دولت سیزدهم را ناشی از تهی بودن گفتمان اصلاح‌طلبی ارزیابی کرده است.

سردبیر آفتاب‌یزد نوشته است: این روزها وقتی بزرگان و چهره‌های شاخص اصلاحات را دعوت به مصاحبه و مباحثه می‌کنید غالباً با این پاسخ مواجه می‌شوید که «فعلاً صبر کنید تا یک سال از عمر دولت سیزدهم بگذرد.» به نظر صاحب این قلم این پاسخ بیش از آنکه مدارا و همراهی با سیدابراهیم رئیسی باشد فرار از پاسخگویی و به عبارت صحیح و صریح‌تر تهی بودن اصلاحات و اصلاح‌طلبان از گفتمان مؤثر برای شرایط فعلی است. آنچه عرض شد تلخ و گزنده است اما به نظر می‌رسد عین واقعیت باشد. مرور تجربه سال‌های قبل، یعنی درست زمانی که بعد از سیدمحمد خاتمی، محمود احمدی‌نژاد سکاندار پاستور شد به نیکی نشان می‌دهد اصلاح‌طلبان اگر گفتمان شان در جامعه غالب باشد و نفوذپذیر با بنی‌بشری تعارف ندارند و وی و دستگاهش را زیر تیغ نقد می‌برند، فلذا این مهربانی با اصلاح‌طلبان با سید ابراهیم رئیسی نه از باب مهربانی که از باب خالی بودن دستان است. اما سؤال اینجاست چرا دست جریان چپ برای نقد و مطالبه‌گری از دولت سیزدهم خالی است؟ برای پاسخ باید رجوع کرد به هشت سال دولت حسن روحانی؛ همان جایی که جریان چپ خود را تمام و کمال خرج قدرت کرد و در رویدادهای سرنوشت ساز مقابل مردم ایستاد نه کنار آنها. از سوی دیگر دیکته پر غلط دولت‌های یازدهم و دوازدهم باعث شد کارنامه سیاه اصلاح‌طلبان، سیاه‌تر هم شود و اینگونه در جامعه جا افتاد که اصلاح‌طلبی اسم رمز کاسبی است نه پیامی و اعتباری برای اصلاح رویکردهای غلط و آسیب‌زا.

گزارش

سرنوشت اشراری که از حاج‌قاسم امان گرفتند

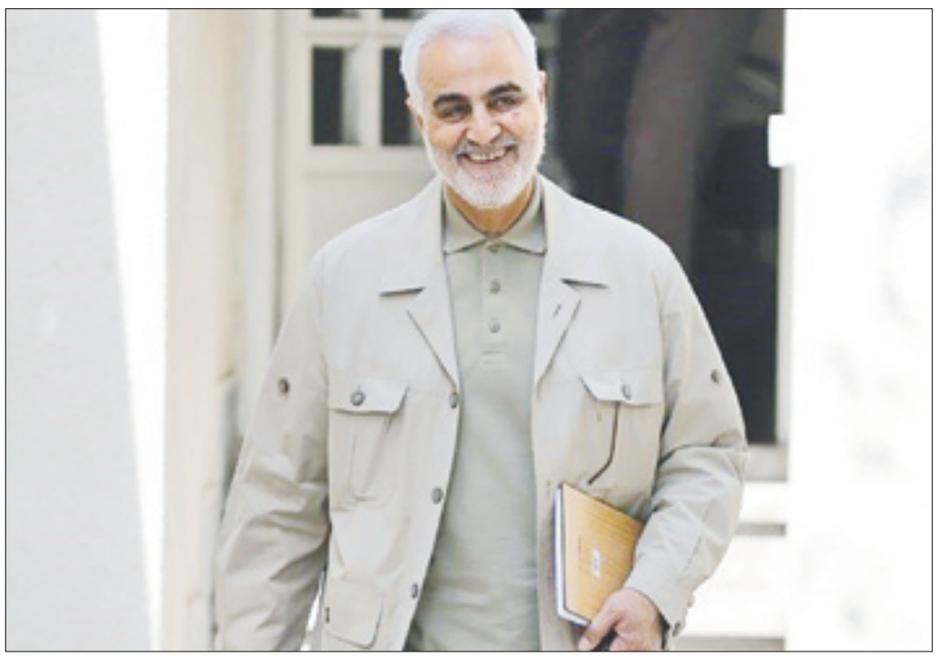

ماجرای تأمین دادن سردار سلیمانی به اشرار را نیروهای سپاه بعضاً روایت کرده‌اند اما آن سوی ماجرا هم شاید روایت‌هایی داشته باشند؛ کسانی که آدم‌های کوچکی نبودند یا از سر جبر سختی اقتصادی یا هر دلیل دیگری، در مسیر شرارت و قاچاق و نبرد مسلحانه با نیروهای تأمین امنیت افتاده بودند.

«حاج قاسم گفت مطمئنی این را چنگیز نوشته؟ گفتم بله. گفت برو حمید، این بنده خدا را دریاب، این آدم باسوادی است، با این ادبیاتی که نوشته معلوم است که واقعاً بزرگ بوده. برو و به او تأمین بده و بیاور پیش من با او صحبت کنم. این گزینه مناسبی برای کارهای ما در راستای برقراری امنیت در منطقه است.»

امان‌نامه‌ها یا تأمینی که سردار در اوایل دهه ۷۰ به اشرار منطقه جنوب شرق می‌دهد، روی دیگر تدبیر نظامی او بود. طرح «احرار» بخشی از تلاش او برای تأمین امنیت منطقه بود. سردار از اشرار خواست اسلحه را زمین بگذارند و به جای آن امکانات راه‌اندازی کشاورزی گسترده دریافت کنند. ماجرای امان‌نامه دادن شهید قاسم سلیمانی به اشرار منطقه جنوب شرق ایران، روایتی است که همچون بسیاری از اقدامات سردار شهید، آنچنان که باید، پرداخته نشده است. آنچه در ابتدای گزارش آمد، خاطره حمید رمضانی از رزمندگان لشکر ۴۱ ثارالله از زمانی است که به نمایندگی از سردار قاسم سلیمانی که فرمانده قرارگاه منطقه‌ای قدس بود، به مذاکره با یکی از معروف‌ترین لیدرهای اشرار منطقه می‌رود و محتوای مذاکره را اینگونه روایت می‌کند: «با او مقتدرانه صحبت کردیم. گفتم هر جولانی دادید تمام شد. تاکنون به خاطر جنگ فرصت نداشتیم در جنوب شرق کشور متمرکز شویم. الان اگر می‌خواهید به شما امان‌نامه می‌دهیم، سلاح‌هایتان را تحویل دهید و در منطقه آرامش فراهم شود. اگر هم بخواهید مبارزه کنید ما سخت با شما مقابله خواهیم کرد. گفت مثلاً چه می‌کنید؟ گفتم چند تا خمپاره در مقرتان بزنیم، دیگر نمی‌توانید اینجا زندگی کنید. او هم گفت واقعاً من هم خسته شده‌ام، واقعاً اگر حاج قاسم می‌خواهد به من تأمین دهد، من راضی‌ام. او سرگذشت خود را برای من تعریف کرد. آدم بزرگی بود، گفت خشکسالی شد، کشاورزی‌ام از بین رفت، ۱۰ تا فرزند داشتم که باید شکم‌شان را سیر می‌کردم. وقتی دیدم امورات زندگی‌ام نمی‌گذرد، دست به کار قاچاق زدم. گفتم می‌توانی همین‌هایی که روایت کردی را برای حاج قاسم بنویسی؟ گفت بله. روی کاغذهایی مچاله شده شرح زندگی را نوشت. سرآغاز مطلبش را با این عنوان جناب قاسم سلیمانی شروع کرد و هر چه برایم گفته بود را با ادبیات زیبا و خطی خوش نوشت» و بعد که نزد حاج قاسم می‌رود و روایتش در ابتدای گزارش آمد. حمید رمضانی در مورد این فرد می‌گوید: «این آقایی که قصه تأمینش را گفتم، آدم بزرگی بود و حاجی با این تدبیرش به او بها داد و برخی از اشراری را که صاحب قدرت شده بودند و در افغانستان برو بیایی داشتند، به واسطه همین فرد به کشور آورد و خلع سلاح‌شان کرد.»

سردار عبدالمحمد رئوفی‌نژاد، معاون قرارگاه مرکزی خاتم‌الانبیای سپاه گفته است: «سردار سلیمانی بزرگ‌ترین طرح اشتغال‌زایی را با نام طرح احرار در جنوب کرمان برای افرادی که تسلیم و از اقدامات خود پشیمان شده بودند، در هزار هکتار زمین با ۷۰۰ حلقه چاه راه‌اندازی کرد که موجب شد قبایل و طوایف با یکدیگر متحد شوند و معضل اشتغال آنها نیز با تشکیل تعاونی با حضور این افراد حل شود.»

ماجرای تأمین دادن سردار سلیمانی به اشرار را نیروهای سپاه بعضاً روایت کرده‌اند اما آن سوی ماجرا هم شاید روایت‌هایی داشته باشند؛ کسانی که آدم‌های کوچکی نبودند یا از سر جبر سختی اقتصادی یا هر دلیل دیگری، در مسیر شرارت و قاچاق افتاده بودند. روایت‌هایی کوتاه و منتشر نشده از آنان را در ادامه خواهیم خواند.

■ حرفش دو تا نمی‌شد

نارویی یکی از کسانی است که از قاسم سلیمانی تأمین گرفته است. او می‌گوید: «حاج قاسم همه ما را به استانداری دعوت و در یک سالن بزرگ با ما صحبت کرد و آنجا از همه کسانی که خلاف کردند و تیر زدند، گذشت و گفت سر جایتان بنشینید.» او در مورد خودش می‌گوید: «ما چیزی را که حاجی گفت، گوش کردیم. حالا بعضی‌ها روی طمع افتادند، ولی خدا یک مرتبه به آدم فرصت می‌دهد. حاجی مثل یک پدر بود. برای کشورهای همسایه هم پدری کرد، چه رسد به ایران. آنهایی که حرفشان دو تا شد و حرف حاجی را گوش نکردند، خودشان صدمه‌اش را دیدند.»

نارویی از اعتماد به قاسم سلیمانی و سرانجام خودش پس از تن دادن به پیشنهاد حاج قاسم می‌گوید: «حرفی که حاجی می‌زد، دو تا نمی‌شد. کسانی که فهمیدند و حرفش را گوش کردند، مثلاً من که حرف حاجی را گوش کردم، با زن و بچه‌ام نشسته‌ام و زندگی‌ام را دارم و با سربلندی در منطقه و جلوی برادران سپاه می‌روم. نشسته‌ام بچه‌ام را تربیت می‌کنم. بچه من الان علاقه به سینه‌زنی در محرم برای امام حسین(ع) دارد.»

او اعتقاد قلبی دارد که «اگر دست از پا خطا کنیم، نفرین او بر ما غلبه می‌کند. او دوست خدا و پدر همه ما بود.»

> **سردار سلیمانی مرد بزرگی بود. دشمن ما نبود، دوست ما بود. اگر دشمنی بود، در خانه‌های ما آمده بود و زن و بچه ما را می‌زد یا ما را در کوه‌ها بمباران می‌کرد اما او اجازه نداد ما را بزنند. اگر اجازه سردار سلیمانی بود، یک ساعته ما را می‌زدند. اما ایشان با آرامی کار کردند**

■ سردار دشمن ما نبود

یکی دیگر از اشراری که از حاج قاسم تأمین گرفته است، ماجرای روزی را که سردار با آنها برای امان‌نامه مذاکره کرده، اینگونه روایت می‌کند: «ما کپر و چادر داشتیم و حاجی به دیدن ما آمد. با هلی‌کوپتر آمد و برای ما صحبت کرد. گفت ۶۲ حلقه چاه را به شما واگذار کردیم. با همدیگر قسمت کنید.

دزدی و شرارت و اسلحه نباشد. مستقر بشوید و کشاورزی کنید» و نتیجه آن مذاکرات منجر به اعطای تأمین وی می‌شود: «حالا ما اینجا در خانه‌هایی که کلنگش همان روز زده شد، نشسته‌ایم و زندگی شرافتمندانه داریم به برکت حاج قاسم. گاو و گوسفند و زمین و حلقه چاه داریم و کارمان را می‌کنیم. مگر ما چه می‌خواستیم؟ اسلحه هم نمی‌خواهیم، اسلحه دشمن مردم است.»

توصیفش از سردار سلیمانی هم جالب توجه است: «سردار سلیمانی مرد بزرگی بود. دشمن ما نبود، دوست ما بود. اگر دشمنی بود، در خانه‌های ما آمده بود و زن و بچه ما را می‌زد یا ما را در کوه‌ها بمباران می‌کرد اما او اجازه نداد ما را بزنند. اگر اجازه سردار سلیمانی بود، یک ساعته ما را می‌زدند. اما ایشان با آرامی کار کردند.»

■ سرنوشت عهدشکنان امان‌نامه

یکی دیگر از افراد مطلع در این زمینه هم می‌گوید: «طرح احرار که حاج قاسم اجرا کرد، اهداف مدت‌دار داشت، کوتاه‌مدت نبود. آموزش، شهرک‌سازی، آب شرب، مرکز توزیع ادوات کشاورزی، شرکت تعاونی و تولید و دادن ماشین آلات کشاورزی، همواره هم پیگیر بود که امور چگونه پیش می‌رود تا وقتی که دیگر به نیروی قدس رفت.»

او اضافه می‌کند: «متأسفانه خیلی از طرح‌های حاج قاسم برای امکانات کشاورزی نیمه‌تمام ماند، چون حاج قاسم از اینجا رفت و حالا دوباره مردم از نظر مالی ضعیف می‌شوند.»

او از سرنوشت کسانی که عهد امان‌نامه با حاج قاسم را شکستند هم تعریف می‌کند: «غیر از عیدوک سایرین تسلیم شدند. عیدوک هم اول جزو تأمینی‌ها بود و به او امان‌نامه دادند. بچه‌های اطلاعات به او گفتند مواد مخدر و اسلحه و آدم‌کشی را کنار بگذار، ما هم به تو کمک می‌کنیم. یکی عیدوک بود و یکی کامران ساوکی؛ می‌رفت فال می‌گرفت، شتر و گاو و گوسفند می‌کشت که خودش را از قسم درآورد و باز بار مواد مخدر بزند. عیدوک هم مجدداً وارد کار قاچاق شد؛ مواد مخدر یا قاچاق ماشین‌هایی که ورودشان ممنوع بود. لندکروزر و بهترین ماشین‌هایی که ممکن بود، از مناطق آزاد برای خودش آورده بود. با حکم امان‌نامه‌ای که از حاج قاسم گرفته بود، هر جا می‌خواست می‌رفت. سردار نیروهایی را فرستاد و عیدوک را آوردند و با او صحبت کرد. گفت تو که حکم امان‌نامه از رهبر داری، نباید باز چنین کارهایی بکنی. آنجا به حاج قاسم دروغ گفت و گفت من به سیرجان می‌روم و چنین کارهایی نمی‌کنم اما از سمت دیگری رفت و در مسیر به نیروهای سپاه صحابه برخورد کرده بود. آنها فکر می‌کردند عیدوک تسلیم سپاه شده و علیه آنهاست و عیدوک را کشتند.»

گزیده خبر

نامه ۲۴ نماینده مجلس به قوه قضائیه

بررسی پرونده فساد کرسنت چه شد؟

۲۴ نماینده مجلس شورای اسلامی در نامه‌ای به رئیس قوه قضائیه درباره پرونده کرسنت خواستار پیگیری بیانیه ۲۶۰ نفره قبلی و ضرورت برخورد با فساد بزرگ کرسنت شدند.

به گزارش فارس، ۲۴ نماینده مجلس در نامه‌ای به رئیس قوه قضائیه درباره پرونده کرسنت خواستار پیگیری بیانیه ۲۶۰ نفره قبلی و ضرورت برخورد با فساد بزرگ کرسنت شدند.

در بخشی از نامه آمده است: با انعقاد قرارداد مربوط به کرسنت خیانتی تاریخی نسبت به کشور صورت گرفته است و در اثر فساد عده‌ای و فریبکاری عده‌ای دیگر و فریب‌خوردگی عده‌ای آخر، دهها میلیارد دلار (صدهاهزارمیلیارد تومان) به کشور خسارت وارد شده است.

در بخش دیگری از بیانیه آمده است: مطالبات کسانی که تاکنون علی‌رغم محرمانگی قرارداد از آن مطلع شده‌اند این بوده و هست که قوه قضائیه فارغ از روند رسیدگی در پرونده خارجی، به عنوان وظیفه ذاتی خود با مفاسد واقعی که به صورت گسترده پیرامون این قرارداد به وجود آمده است و از قبل آن دهها میلیارد دلار (صدها هزارمیلیارد تومان) به صورت مستقیم و غیرمستقیم به ملت خسارت وارد کرده است، برخورد قانونی کرده و گذشته غیرقابل دفاع را جبران نماید.

منتخبان مردم در مجلس همچنین تصریح کرده‌اند: در این شرایط سخت اقتصادی و معیشتی که بخش مهمی از مردم محتاج یارانه‌های اندک چندده‌هزار تومانی هستند، سزاوار است دستگاه قضایی با توجه به هزاران صفحه سند که توسط دستگاه‌های امنیتی و نظارتی در توجیه جرم سازمان یافته مذکور در اختیار آن قوه گذاشته‌اند در روند رسیدگی به این پرونده تحولی اساسی ایجاد کند و با جلب و دستگیری اطراف قرار داد کرسنت و صدور حکم قانونی منافع ملت ایران را استیفا نموده و اجازه ندهد خدای نکرده بر پیشانی دستگاه عدلیه ایران در این زمان حساس، مهر مماشات در برابر فاسدان و دغل‌بازان حک شود.

تحلیلگر مسائل سیاسی:

دولت با کوچک‌سازی کارآمدتر می‌شود

تحلیلگر مسائل سیاسی معتقد است: هر چقدر دولت به سمت کوچک‌سازی خود پیش برود، کارآمدی آن بیشتر می‌شود.

محمدکاظم انبارلویی، در گفت‌وگو با باشگاه خبرنگاران جوان، با اشاره به بحث کوچک‌سازی دولت گفت: دولت‌ها در حوزه تولید و خدمات وظایف کلیدی برعهده دارند، تجربه حکمرانی در جهان می‌گوید که هر چقدر دولت به سمت کوچک‌سازی خود پیش برود، کارآمدی آن بیشتر می‌شود، اکنون بیش از ۲میلیون و ۵۰۰ کارمند دولتی داریم، اما کارآمدی در تولید و خدمات در دولت نمی‌بینیم. وی ادامه می‌دهد: بسیاری از شرکت‌های دولتی زیان‌ده هستند و دولت باید زیان این شرکت‌ها را پرداخت کند، از سوی دیگر برخی از شرکت‌هایی که سودده هستند، سود خود را به خزانه واریز نمی‌کنند و این معضلی است که دولت برای تأمین منابع با آن روبه‌رو است و زیر بهمنی از بدهی‌ها دفن شده است. این تحلیلگر مسائل سیاسی بیان کرد: هر چقدر دولت کوچک شود، تمرکزش بر کشور بیشتر است و امیدواریم با سیاست‌هایی که جناب آقای رئیسی برای کوچک‌سازی دولت دارد، امسال شاهد تغییراتی در این موضوع باشیم.

رئیس کمیسیون قضایی مجلس:

قوه قضائیه لایحه الزام محکومان مالی به رفع مشکلات را به مجلس بیاورد

رئیس کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس شورای اسلامی حبس‌زدایی را از برنامه‌های مهم قوه قضائیه برشمرد و اظهار کرد: مجلس از ایده رئیس دستگاه قضا درباره الزام محکومان مالی به رفع برخی مشکلات به جای صدور احکام ناظر استقبال می‌کند.

حجت‌الاسلام‌والمسلمین موسی غضنفرآبادی در گفت‌وگو با میزان، با اشاره به راهکار عملیاتی رئیس دستگاه قضا مبنی بر الزام محکومان مالی به رفع برخی مشکلات و آسیب‌ها و تنگناها به جای صدور احکام حبس و سایر احکام ناظر بر مجازات که در جریان سفر استانی به گلستان مطرح شد، گفت: طرح‌ها و پیشنهادات حجت‌الاسلام محسنی‌اژه‌ای در موضوعات مختلف به ویژه جایگزینی حبس برای مفسدان اقتصادی مانند ساخت مسکن، جای تأمل، دقت و بررسی دارد.

وی با اشاره به ضرورت نگاه دقیق و کارشناسی نسبت به انتخاب جایگزین مناسب و کارشناسی برای نوع جرائم و حبس افراد، با بیان اینکه انتخاب‌ها در این رابطه باید متناسب با جرم مجرمان در جهت حل مشکلات مردم کارشناسی شود، تصریح کرد: مواردی مانند میزان خسارات ناشی از حبس افراد با جرائم مختلف و همچنین انتخاب گزینه‌های مناسب متناسب با مشکلات کشور و مردم نیاز به دقت و کار کارشناسی دارد. غضنفرآبادی تعامل قوای سه‌گانه را زیربنای اصلی سرعت در حل مشکلات مردم و کشور دانست و با بیان اینکه مجلس شورای اسلامی هرگونه تعامل و همکاری را با قوه قضائیه انجام می‌دهد، بر استقبال کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس از ایده محسنی‌اژه‌ای درباره الزام محکومان مالی به رفع برخی مشکلات به جای صدور احکام ناظر بر مجازات تأکید کرد و اظهار داشت: قطعاً این استقبال انجام می‌شود و ایده رئیس دستگاه قضا در قالب طرح و لایحه به مجلس ارائه می‌شود.

جدول

طراح: علیرضا سجادی فر ■ شماره ۶۳۹۰

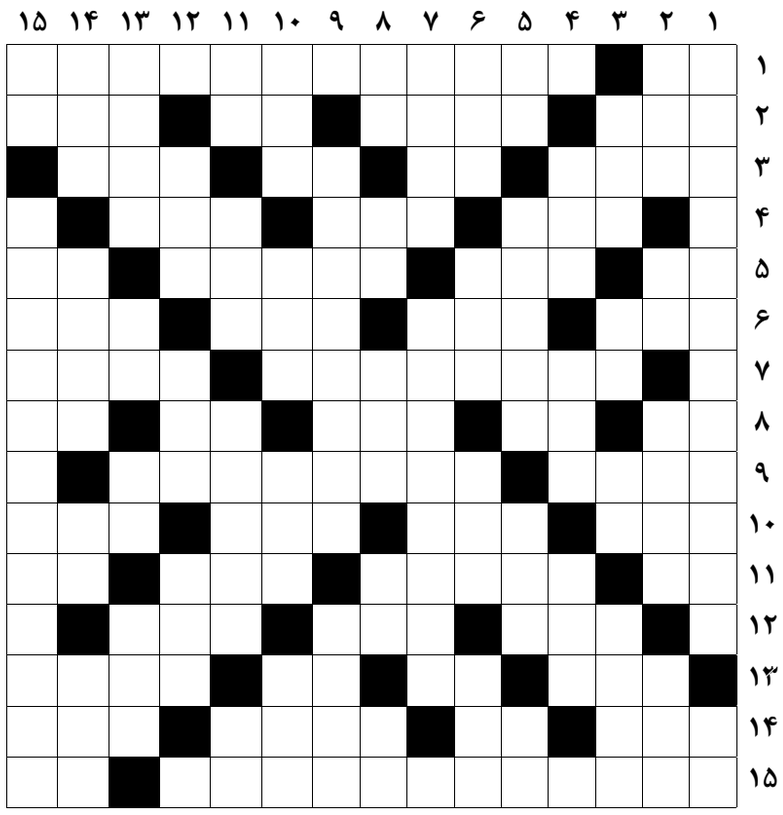

از راست به چپ

■ ۱-روحانی زرتشتی-نام اصلی نیما یوشیج■ ۲-جلودارسپاه-امام هفتم شیعیان-پل چوبی-بزرگی■ ۳-رشوه دهنده-عدد شروع بازی-نیمه تاریک زمین-اتوبوس فرنگی■ ۴-ظرف آب-استخوان پا-پوست گاو دباغی شده ■ ۵-مادر-صدا و آواز-ذهن و حافظه-هزار کیلو■ ۶-پیمانه-هزار عربی-علت و موجب-بام دنیا■ ۷-کنایه از فرد لاغر-تشکر فرانسوی■ ۸-چه چیزی-ناشنوا-کاشتن برنج-مخترع تلفن-بخار هوای مرطوب■ ۹-سبزی سالاد-ناحیه ای که حکومت مستقل دارد■ ۱۰-نبأ-مردن-از میوه های تابستانی-چین خوردگی لباس■ ۱۱-برگ برنده-سرگذشت-بیماری یرقان-کاغذ روزنامه■ ۱۲-مشک-قطعی برای کاغذ-وسنی■ ۱۳-واحدی به فاصله آرنج تا سرانگشت-پیچیدن-زوبین-بخشنده■ ۱۴-میوه تلفنی-پادگان تهران-گناهکار-از بت‌های جاهلی■ ۱۵-از تیم‌های فوتبال لندن-رود آرام

از بالا به پایین

■ ۱-مبارز انقلاب مشروطه و رهبر جنبش جنگل-یک بر روی یک■ ۲-جنگ کردن با کافران در راه خدا-علامت فعل استمراری-خشک-از حروف مقطعه قرآنی■ ۳-زراعت-نت میانی-شامل همه-پرنده نماد وقت■ ۴-شهری در آلمان-محل پرش-گوسفند ماده■ ۵-اثر چربی-بیماری کمبود ید-شیر اول زائو-مکان■ ۶-گل خوشبو-حشره آفت-هزینه-از هر دو طرف از سوره‌های قرآن است■ ۷-آشکارتر-معروف ترین دستگاه پخش صدا در قدیم■ ۸-زهر-صوت درد-سخت تر-پایه و اساس-تکنیک■ ۹-سجل-کوهی در استان هرمزگان■ ۱۰-نژاد-مدیکال-آفریدن-بی حال■ ۱۱-جایگاه عشق-روغنی-زیرسازی قبل از رنگ زدن-تهوع■ ۱۲-فرزند گوسفند-گروه مردم-آلت نخ ریسی■ ۱۳-پیشوای دینی-خیس-حرف صریح-پارسایی■ ۱۴-گناه و پلیدی-خنده ظریف-پهلوان-مروارید کویر■ ۱۵-عنصر شیمیایی-مجموعه داروهایی که عمدتا به عنوان ضد آلرژی استفاده می شود

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری قرار دهید که در هر ردیف، ستون و مربع‌های کوچک سه در سه فقط یک بار به کار روند.

۵		۸			۷		۲	
							۶	۷
		۶		۸	۴			
۹						۳		
			۱			۵		۴
۸	۳					۲		
	۲						۴	۱
			۶	۳				
	۵			۲				

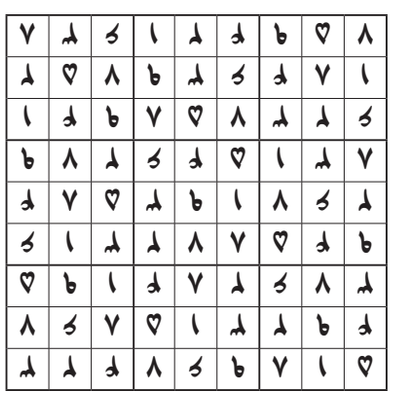

جدول کلمات متقاطع
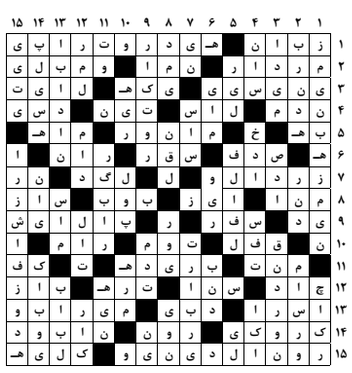
پاسخ جدول شماره ۶۳۸۹